

Sammanställning av inkomna remissyttranden

Handlingsplan för klimatanpassning 2026–2030, Länsstyrelsen Skåne

Remissvar inkomna från kommuner och Region Skåne

1. Generella kommentarer och genomgående teman

Nedan sammanfattas återkommande synpunkter som lyfts av flera remissinstanser.

Tema / Genomgående synpunkt	Sammanfattning	Kommentar Länsstyrelsen
Positivt mottagande av handlingsplanen	Handlingsplanen välkomnas generellt som ett viktigt regionalt styrdokument. Vägledningsdelen (kap. 4) lyfts fram som särskilt värdefull och konkret.	
Behov av nationella riktlinjer – vänta in Boverket/SMHI	Flera aktörer anser att handlingsplanen inte bör föregripa de nationella allmänna råd och riktlinjer som Boverket och SMHI håller på att ta fram. Regional vägledning riskerar att avvika från kommande nationella krav och skapa rättsosäkerhet.	Nya väntas men HP utgår från nuläget. Nya riktlinjer beaktas framöver.
Otydlig gräns mellan råd och krav (tillsynsroll kontra vägledning)	Kommunerna har svårt att skilja på länsstyrelsens vägledande råd och sådant som de facto tillämpas som krav i PBL-tillsyn. Detta skapar osäkerhet och hämmar effektivt beslutsfattande.	Vi har förtydligat och tagit bort detaljer i HP som kan tolkas som PBL tillsyn.
Behov av stärkt nationell samordning och finansiering – kustskydd	Klimatanpassning, i synnerhet kustskydd och erosion, kräver nationella finansieringsmodeller, tydlig ansvarsfördelning och juridiska verktyg. Staten bör ta ett större ansvar för kuststräckor av nationellt intresse.	Länsstyrelsen ställer sig bakom att staten bör ta ett större ansvar för att hantera risken för översvämning från havet. Förslaget behöver breddas så att det även omfattar åtgärder orsakade av erosion samt ge möjlighet för naturbaserade klimatanpassningsåtgärder. Det framgår av vårt svar i remissen för Klimatanpassningsutredningen (SOU 2025:51)
Länsstyrelsens roll som stöd – inte motpart	Länsstyrelsen upplevs i vissa fall mer som en granskande motpart än en stödjande samarbetspartner. Kommunerna efterfrågar ett mer proaktivt, samarbetsinriktat stöd, framför allt i tillstånds- och planeringsprocesser.	Inom KA arbetar vi med dialog och kunskapsspridning med kommuner för att förebygga att DP överprövas. Utifrån den nedåtgående trend vi ser med överprövade detaljplaner med avseende på översvämning, tycks vårt arbete med kunskapsspridning och underlag inom detta område ge resultat.

Tema / Genomgående synpunkt	Sammanfattning	Kommentar Länsstyrelsen
Resursbrist som hinder – stöd till mindre kommuner	Resursbrist, framför allt i mindre kommuner, lyfts som ett centralt hinder. Länsstyrelsen uppmanas att anpassa stödet efter kommunernas storlek och kapacitet, och att prioritera proaktivt stöd.	Länsstyrelsens ambition är att fortsätta med den rådgivande funktionen bl a via de drop – in webinarier (5 st under 2025). Länsstyrelsens arbete baseras på de klimatrisker som förekommer i länet.
Genomförda åtgärder blandas med framtida	Åtgärdslistan i kapitel 5 blandar genomförda, pågående och framtida åtgärder, vilket gör det svårt att förstå vad som faktiskt planeras under perioden 2026–2030. Framåtsyftande åtgärder saknas delvis.	Utfört justeringar till viss del för att förtydliga. Framåtsyftande är beroende på resurstillgång.
Värme behandlas otillräckligt	Trots att värme lyfts som ett nytt fokusområde finns i princip bara en åtgärd kopplad till värme. Vägledningen om värme i fysisk planering är relevant men bör breddas och täcka även konsekvenser utanför fysisk planering (vård, skola, torka).	Länsstyrelsen anser också att det kommer att behövas mer fokus på arbetet med värmeproblematiken och våra planeringsunderlag kan med fördel användas av kommunerna, t ex GIS-analyser avseende förändrad markanvändning med koppling till klimatanpassning Länsstyrelsen Skåne

2. Specifika anmärkningar per kapitel

Nedan redovisas mer detaljerade, kapitelspecifika synpunkter från enskilda eller ett fåtal remissinstanser.

Kapitel / Avsnitt	Specifik anmärkning	Kommentar Länsstyrelsen
Kap. 1 – Inledning / Myndighetsmål	Myndighetsmålen är grundade i 2017 års nationella strategi men bör uppdateras mot den reviderade strategin (Skr. 2023/24:97). Klimatminskning (utsläppsreduktion) bör åtminstone omnämnas – planen riskerar annars att signalera uppgivenhet. Den bästa klimatanpassningsåtgärden är den som inte behövs.	De vägledande principerna gäller fortfarande vilket framgår av den reviderade strategin. Handlingsplanens är avgränsad till Länsstyrelsen Skånes mål för klimatanpassning som avses stödja kommuners klimatanpassningsarbete och detta framför allt inom fysisk planering. Men minskad klimatpåverkan är en viktig integrerad del av klimatanpassning. Exempelvis genom att planen främjar naturbaserade åtgärder såsom återställning av våtmarker minskas även klimatbelastningen. HP har justerats.
Kap. 2 – Utmaningar och strategisk inriktning	EU:s klimatanpassningsstrategi från 2013 nämns, men EU antog en ny strategi 2021 (COM(2021) 82 final) som bör refereras i stället.	Har justerats

Kapitel / Avsnitt	Specifik anmärkning	Kommentar Länsstyrelsen
	Miljömål 16 – 'Ett rikt växt- och djurliv' saknas trots att det är synnerligen relevant; biologisk mångfald och ekosystembalans är direkt kopplad till klimatpåverkan och livsmedelsproduktion. Det behöver klargöras hur den regionala klimat- och sårbarhetsanalysen (KSA) förhåller sig till Myndigheten för Civilt Forsvars risk- och hotkartor och riskhanteringsplaner (översvämningsdirektivet).	Redigering har utförts. Tillägg har utförts. Har lagts till.
Kap. 3 – Regional analys	Det bör tydligare framgå att det i grunden är fastighetsägaren som ansvarar för att skydda befintlig bebyggelse. Sammanhängande skydd kräver samordning och nationella finansieringsmodeller. Slutsatsen att kommuner 'saknar egna klimatanpassningsplaner' bör förtydligas så att det inte uppfattas som att kommunerna är skyldiga att ta fram separata klimatanpassningsplaner – PBL:s översiktsplan är det primära verktyget.	Detta framgår av kapitel 4. Informationsskrift Har du råd att ligga lågt? Länsstyrelsen Skåne Har justerats
Kap. 3 – Regional analys / Bristanalys	En bristanalys saknas. Följande aspekter av klimatanpassning saknas i handlingsplanen eller planeras till kommande plan: torka, biologisk mångfald, föroreningsutbredning i översvämningsriskområden, konsekvenser för grundvatten och dikningsföretag.	En ny klimat- och sårbarhetsanalys är under framtagande inom ramen för kommande planperiod. Dessa är viktiga aspekter som kommer att tas upp.
Kap. 4 – Vägledning och rådgivning (generellt)	Kapitel 4 riktar sig primärt till fysisk planering. Andra kommunala verksamheter (vård, omsorg, skola) bör också inkluderas som målgrupper, särskilt i avsnittet om Rättvis klimatanpassning och värme. Region Skånes ansvar utifrån regionplaneuppdraget och det regionala utvecklingsansvaret bör lyftas tydligare. Vägledning bör även formuleras för regional fysisk planering, inte bara kommunal översiktsplanering. Avrinningsområdesperspektivet behöver förtydligas med att det kräver mellankommunal samverkan. Vattenrådets roll som samordnare för alla aktörer bör lyftas.	Handlingsplanens är avgränsad till Länsstyrelsen Skånes mål för klimatanpassning som avses stödja kommuners klimatanpassningsarbete och detta framför allt inom fysisk planering. Vår ambition är att både rättvis klimatanpassning och värme/torka kommer att utvecklas under planperioden. Tillagt regionens planeringsuppdrag. Handlingsplanen innehåller inte en kartläggning av aktörer inom fysisk planering. Har justerats

Kapitel / Avsnitt	Specifik anmärkning	Kommentar Länsstyrelsen
Kap. 4 – Rättvis klimatanpassning	Vägledning om MKN (miljökvalitetsnormer) saknas. Kommunerna behöver stöd i att koppla klimatanpassningsåtgärder (ex. dagvattenanläggningar) till att uppnå MKN.	I samband med det löpande arbetet med planmöten med kommunerna och i Lst yttranden sker vägledning gällande MKN.
	Texten är för abstrakt och svåroperationaliserad på kommunal nivå, särskilt utanför urbana miljöer. Fler praktiska exempel behövs på vad rättvisa innebär i konkreta lokala situationer.	Rättvis klimatanpassning är en viktig pusselbit till klimatanpassningsarbetet och ett område vi önskar arbeta mer med framöver. I dagsläget har vi fokuserat på att lyfta fram området och visat på några konkreta frågeställningar och ett enkelt praktiskt förslag.
Kap. 4 – Värme i fysisk planering	Hänvisningen till SMHI:s material upplevs som alltför abstrakt. Mer konkret vägledning kring vilka processer som avses och hur de drivs konstruktivt behövs.	
	Principen 'undvik exploatering av obebyggd och icke hårdgjord mark' är för absolut och omöjlig att efterleva i praktiken – varje exploatering av grön mark ger inte värmestress.	Vi har omformulerat till "Var uppmärksam ...". Vägledningen är ett sätt att motivera arbetet med att förbättra förutsättningarna för kommunernas planering och inga direkta krav eller villkor. Vägledning ska uppfattas som process där kommunen får stöd, information och verktyg för att själv kunna utforska alternativ och fatta ett välgrundat beslut.
	Avsnittet bör kompletteras med att träd som riskerar att bli invasiva (kända invasiva i södra Europa) inte ska planteras. Länsstyrelsen bör rekommendera inhemska arter som stödjer biologisk mångfald.	Vägledningarna avser inte att vara på den detaljerade nivån men mer fokus på vikten av att se över invasiva arter i samband med anpassningsåtgärder justeras i texten.
	Värme bör inte utgöra grund för länsstyrelsens överprövning av detaljplan enligt PBL. Det bör klargöras i handlingsplanen.	Förtydligat. Tyvärr tillåter inte nuvarande PBL detta men Lst kommer fortsätta att arbeta med frågan framför allt i samband med Lst yttrande. Kopplat till ÖP lyfts detta som en viktig åtgärd för kommunerna i anpassningen till ett förändrat klimat.
	Avsnittet bör samordnas med Folkhälsomyndighetens vägledning och tydliggöra ansvarsförhållanden för inomhusmiljö i känsliga verksamheter.	Tillagt
	Vägledning om hur man förebygger följd effekter av värme – extrem torka, vattenbrist och brandrisk – saknas.	Den detaljnivån kommer i vår fortsatta vägledning och rådgivning.
	Hälsoperspektivet (framför allt för utsatta grupper, ökade pollenmängder) bör stärkas och kopplas till Region Skånes kunskapsrapport om klimatförändringarnas påverkan på skånsk folkhälsa (2015).	Länkar finns gällande förslag till fördjupning samt enheterna för social hållbarhet har med det som åtgärder för kommande planperiod som framgår i kap 5.

Kapitel / Avsnitt	Specifik anmärkning	Kommentar Länsstyrelsen
Kap. 4 – Åtgärder i kustzon	Vägledning saknas för bystrukturer vid kusten med fast kustlinje. Vilken typ av åtgärder är möjliga där? Konstgjorda rev lyfts som ett exempel på naturbaserade lösningar.	Den detaljnivån kommer i vår fortsatta vägledning och rådgivning.
	Länsstyrelsen bör inkludera ett kapitel om hur den kan underlätta för kommunerna att få dispenser och tillstånd för klimatanpassningsåtgärder i skyddade områden.	Rapporter från LIFE Coast Adapt projektet som ligger länkade under Fortsatt läsning Åtgärder i kustzon.
	Länsstyrelsen bör anta ett mer antropocentriskt perspektiv på naturområden längs kusten och arbeta för att de kan fungera som klimatanpassningszoner (ex. sandutfyllnad) snarare än enbart bevarandeobjekt.	Detta perspektiv uppmärksammas i EU projektet MANABAS som avslutas 2027.
Kap. 4 – Skydd mot översvämning från havet	Äldre, inaktuella detaljplaner i kustnära lägen (som inte beaktat klimatrelaterade risker) skapar problem vid bygglov. Tydligare riktlinjer och möjligen öronmärkta medel behövs för att prioritera upphävande/ändring av sådana planer.	Detta är ett viktigt verktyg som Lst uppmärksammar i samband med yttranden i ÖP. Men har ingen rådighet över de kommunala resurserna.
	Kustskyddsåtgärder måste kunna planeras och genomföras etappvis och adaptivt, i linje med proportionalitetsprincipen. Det bör tydligare framgå att skyddet kan och bör uppgraderas i takt med ny kunskap.	Vägledningen beaktar detta förhållningssätt.
Kap. 4 – Översvämning till följd av skyfall	Användning av klimatkraftfaktor 1,3 bör ersättas av rekommendation att använda lämpliga klimatscenarier (RCP 4,5 / RCP 8,5) och anpassa faktorn därefter.	Har justerats
	Länsstyrelsen kan inte ställa krav på att kommunerna ska studera skyfallsrisker per avrinningsområde – texten bör formuleras som rekommendationer, inte krav.	Har justerats
	Vad som avses med 'hantera vatten på markytan' behöver förtydligas – avses enbart dagvatten eller även skyfall? Skyfall bör också kunna ledas till öppna dagvattensystem (dammar, diken).	Vi uppfattar det som tydligt i vägledningen.
	Definitionen av och kriterier för 'samhällsviktig verksamhet' saknas. Det bör klargöras vilken säkerhetsnivå som avses och vad som räknas in.	MCF har tagit fram en metod för identifiering av samhällsviktiga verksamheter https://rib.msb.se/filer/pdf/30509.pdf
	Den andra underrubriken 'Skyfall ska studeras...' bör formuleras som en uppmaning i linje med övriga rubriker, t.ex. 'Studera skyfall per avrinningsområde och kartlägg tidigt'.	Har justerats

Kapitel / Avsnitt	Specifik anmärkning	Kommentar Länsstyrelsen
Kap. 5 – Myndighetens åtgärder och uppföljning	Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) och multifunktionella system (BGG-system) bör lyftas tydligare som kostnadseffektiva lösningar som förebygger flera klimatrisker simultant.	Framgår redan
	Åtgärdslistan bör delas upp tydligare: genomförda åtgärder bör särskiljas från pågående och planerade, så att det klart framgår vad Länsstyrelsen aktivt arbetar med under 2026–2030.	Vi tar med oss detta till nästa planperiod.
	Uppföljningsstrukturen bör förstärkas med indikatorer, baslinje, målvärde, ansvarig enhet, datakälla och uppföljningsfrekvens per åtgärd. Resultat bör publiceras öppet.	Uppföljning av åtgärder görs av respektive ansvarig enhet eller organisation. En fullständig uppföljning görs till kommande HP.
	Åtgärder för att stödja framtagande av separata kommunala klimatanpassningsplaner bör utgå. Arbetet bör i stället knytas till kommunernas översiktsplaner enligt PBL.	Stödet görs utifrån förordning 2018:1428.
	Samarbete med vattenråden saknas som åtgärd. Vattenråden besitter viktig kunskap om vattendrag och avrinningsområden och är väsentliga samarbetspartners.	Ett viktigt inspel för oss att ta med under kommande planperiod.
	En åtgärd saknas för att ta fram samlad vägledning för tillståndsprocesser – hur fastighetsägare gemensamt kan initiera, finansiera och tillståndspröva skyddsåtgärder.	Vi hänvisar till rapporter från LIFE Coast Adapt projektet som ligger länkade under Fortsatt läsning Åtgärder i kustzon
	En åtgärd för att se över ålderdomliga dikningsföretag med otillräcklig kapacitet i Skåne saknas, vilket minskar översvämningsrisken uppströms.	På grund av resursbrist har detta arbete pausats.
Övrigt – saknade ämnen	Kopplingen mellan klimatanpassning, krisberedskap och civilförsvar saknas i handlingsplanen. Länsstyrelsen roll vid stormar som berör flera kommuner bör framgå.	Vårt arbete med Tvärteam Klimatanpassning, startat 2023, är en del av att förstärka denna koppling.
	Vägledning om jordbruks- och skogsmark samt naturvärden och ekologiska aspekter saknas helt.	Tillagt avsnitt med åtgärder från Naturenheterna som omfattar dessa frågor.
	Torka, dricksvattenförsörjning och grundvatten bör ges mer utrymme, inte bara nämnas i förordet som något att adressera i nästa handlingsplan.	Utifrån resurs och avgränsning har dessa frågor skjutits till kommande planperiod.